

Nærings- og handelsdepartementet

Postboks 8014 Dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler:
Erik Orskaug

Kopi til

Vår dato
13.02.2007

Vår referanse
2006/00098

Deres referanse
200604938-1/SMS

Høring - Tjenstedirektivet

Vi viser til Næringsdepartementets brev av 22. desember 2006 hvor det bes om kommentarer til EUs nå formelt vedtatte direktiv om tjenester i det indre marked.

Unio viser også til at vi har gitt uttalelser til Næringsdepartementet i de to tidligere høringsrundene om direktivet. Flere av våre innspill, kommentarer og spørsmål til regjeringen i vår siste høringsuttalelse fra 9. mai 2006 er fremdeles like relevante.

Unio hadde forventet at det med denne høringen fulgte en nærmere vurdering av direktivet fra departementets side. Tjenstedirektivet har skapt usikkerhet og uklarhet, mange avklaringer gjenstår med tanke på om direktivet vil gjøre det vanskeligere å hindre sosial dumping. For Unio er det for tidlig å ta stilling til direktivets konsekvenser for norsk lov.

Unio er tilfreds med at det endelige direktivet fjernet opprinnelseslandprinsippet og at utstasjoneringsdirektivet og direktivet for gjensidig godkjenning av yrkeskompetanse går foran Tjenstedirektivet ved konflikt.

Unio legger også til grunn at viktige områder som lønns- og arbeidsforhold, ansettelsesvilkår, arbeidsretten, kollektivretten og streikeretten, samt helse, miljø og sikkerhet, tilsynsvirksomhet, politi og annen offentlig myndighetsutøvelse, vikarbyråer og private sikkerhetstjenester ikke er omfattet av direktivet.

Vi ber i denne forbindelse regjeringen avkrefte den usikkerhet som har oppstått om tidligere implementering i Arbeidsmiljøloven av Utstasjoneringsdirektivets artikkel 3 som sier at en kan gå ut over den harde kjerne *"for så vidt der er tale om grundlæggende retsprinsipper (ordre public)"*. Fortalen til Tjenstedirektivet styrker usikkerheten på dette punktet ved at muligheten til å gå lenger enn den harde kjerne avgrenses til områder som dreier seg om *"den offentlige orden"*.

Unio viser til at Tjenstedirektiv i noen grad overlater til det enkelte medlemsland, innenfor EU-retten, å fastsette hva som menes med tjenester av allmenn økonomisk interesse og hvordan disse tjenestene skal organiseres og finansieres. Vi viser til at det er forskjellige tradisjoner i de

enkelte land slik at grensedragningen mellom tjenester av allmenn interesse og tjenester av allmenn økonomisk interesse vil variere.

Unio ber regjeringen benytte den adgang direktivet åpner for slik at det kan klargjøres hvilke tjenester som skal omfattes av direktivet. Særlig ber vi regjeringen ta en slik gjennomgang på helseområdet og utdanningsområdet inklusive barnehager. Vi viser i denne forbindelse til at regjeringen i sin posisjon av 24. mai 2006 også tok til orde for en klargjøring av disse begrepene og deres sammenheng: *"The Norwegian Government believes that the concepts Services of General Interest and Services of General Economic Interest and their coherence could be clarified."* Behovet for denne klargjøringen er like stort i dag som da regjeringen sendte sin posisjon.

Unio legger til grunn at utdanning regulert av Opplæringsloven, Friskoleloven, Universitets- og høyskoleloven og Barnehageloven ikke vil bli omfattet av direktivet. Både gjennom henvisningene til måten utdanningstjenester tilbys, organiseres og finansieres mener vi at direktivet klart ekskluderer undervisningstjenester, også de som tilbys av "private" aktører, fra å være omfattet av direktivet.

For barnehagenes del viser vi til at Barnehageloven slår fast at *"Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet"* (paragraf 2). Med 6-årsreformen ble det også stilt større krav til det pedagogiske innholdet i barnehagene med tanke på å forberede barna til skolestart. Dette kommer også til uttrykk i overføringen av ansvaret for barnehagene til Kunnskapsdepartementet. Vi mener derfor at barnehagene skal ses på som en del av vårt nasjonale utdanningssystem.

Vi ber regjeringen klargjøre disse tolkningene på utdanningsområdet.

Unio registrerer at helsetjenester skal holdes utenfor direktivets virkeområde uavhengig av hvordan de er tilrettelagt og finansiert på nasjonalt plan og uavhengig av om de er offentlige eller private.

På enkelte områder innen offentlige velferdstjenester er det likevel gråsoner som åpner for at regjeringen aktivt bør gå inn å definere grensene mellom tjenester av allmenn interesse og tjenester av allmenn økonomisk interesse på en måte som skaper klarhet. Eldreomsorgen er en et slikt eksempel. Spesielt vil vi peke på at hjemmetjenester som hjemmesykepleie og hjemmehjelp klart bør defineres som tjenester av allmenn interesse som skal holdes utenfor direktivets virkeområde selv om egenandelene for noen av hjemmehjelpstjenestene kan være betydelige og således åpne for det motsatte slik EU-domstolen tidligere har tolket godtgjøringskriteriet. Unio ber regjeringen klargjøre at eldreomsorgen som helhet skal omfattes av områdene helsetjenester eller sosiale tjenesteytelser og dermed unntas fra direktivet.

Unio ber også regjeringen vurdere den uklarhet som har oppstått om vertslandets mulighet til å stille krav om antikontraktørklausuler ved offentlige anskaffelser og bruk av ID-kort i bygge- og anleggsbransjen.

Unio viser til at Tjenestedirektivet har en rekke konkrete bestemmelser som vil gjøre det lettere for små land å levere tjenester i et større marked. Tekniske handelshindre skal fjernes, det blir stilt krav til åpenhet, informasjon og fullføring av formaliteter skal kunne gjøres ett sted, også elektronisk. På disse områdene vil de sektorene som blir omfattet av Tjenestedirektivet i mindre grad måtte forholde seg til EU-domstolens tolkninger, mens de sektorene som er utenfor fortsatt vil bli styrt av de generelle konkurransereglene i EU/EØS-avtalen og Domstolens tolkninger som nesten alltid går i begrensende retning.

Unio ber regjeringen ta en grundig gjennomgang av Tjenestedirektivet før det tas stilling til spørsmålet om eventuell implementering i norsk lov. Utgangspunktet for en konsekvensutredning og vurdering av direktivet må være at tariffavtaler og norsk lov og regelverk fortsatt kan være effektive virkemidler i kampen mot sosial dumping. Her må alle steiner snus. Vi venter at regjeringen fortsatt vil ha nær kontakt med partene i arbeidslivet i dette arbeidet. Regjeringens invitt til partene må gå ut over denne høringen og vi venter klare tilbakemeldinger på våre innspill og spørsmål før saken legges fram for Stortinget.

Vedlagt denne høringsuttalelsen legges et notat som utdyper flere av de problemstillinger som er tatt opp her.

Vennlig hilsen
Unio

Anders Folkestad
Leder

Erik Orskaug
Sjeføkonom

Vedlegg: Unios notatserie nr. 1/2007 Tjenestedirektivet – en oversikt